

Můj dědeček se věnoval numizmatice. Jako malá jsem ho mnohokrát pozorovala, jak svou sbírku mincí doplňuje a třídí. Snad abych ho nerozptylovala, naučil mě objevovat tajemství rubů i líců kovových penízků, z nichž jsem pak sama za pomoci tužky a papíru odkrývala neznámé reliéfní předlohy. Myslím, že mi tato zábava i napětí vydržely hodně dlouho. Později, a to především díky svému otci, jsem obdobným způsobem získávala tvary a strukturu listů, květů i kůry stromů a vytvářela si tak svůj vlastní pseudoherbář. Ani děda, ani otec, ani já jsme však nikdy nepojmenovali naše otisky, respektive způsob jejich získávání, frotáží. S tímto slovem jsem se poprvé setkala až při studiu výtvarné výchovy na střední pedagogické škole, kde jsem, krom teoretického poučení, realizovala i několik praktických úkolů. Později, když jsem své žáky výtvarné výchově sama vyučovala a s touto technikou jsme pracovali, pozorovala jsem, že i oni přijímají frotáž se stejným zájmem jako já kdysi. Někdy jsme si uměle vytvořili motivy z lepenky - těmi byly například fragmenty stavebních prvků jihočeského selského baroka nebo zvětšeniny cechovních pečetí, které pak nalepené tvořily reliéfní podklad pro frotáž. Jindy nám posloužily předlohy z přírody - listy, dřevo, kůra apod. A nakonec nemohu nepřipomenout kamenné náhrobky na zdejším židovském hřbitově. Možnost dotýkat se důkazů bytí židovské komunity v našem městečku, možnost objevovat, přenášet a získávat tyto hmatatelné vzpomínky na papír ve mně evokovaly pocity, které jsem v dětství prožívala při hře s dědečkovými mincemi. Dílo již jednou vytvořené rukou kameníka, dokázalo přinést mně i dětem ještě něco nového. Objevovat, byť i jen tušené, a prožívat přitom ten hmatatelný pocit nalézání a získávání nám zprostředkovala právě frotáž.